

49

OGÓLNOPOLSKI RAJD GÓRSKI
SZLAKAMI OBROŃCÓW GRANIC

Beskid Niski 2020

REGULAMIN

Zdynia, 14 – 20 czerwca 2020 r.

Zdjęcia na okładce: Agnieszka Kukla.

Zdjęcie na stronie tytułowej: OS-W „U Zosi” – Zdynia oraz Wysokie.

Skład, łamanie i druk: Komitet Organizacyjny.

Karpatczyk¹ to rzeźba żołnierza Karpackiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza odlana w brązie i osadzona na cokole kamiennym. Jej wymiary: 67 cm x 24 cm. Była to nagroda Dowództwa Wojsk Ochrony Pogranicza, która po 3-krotnym zwycięstwie w Rajdzie Górskim „Szlakami Obrońców Granic” przechodziła na własność zwycięskiej drużyny.

Po prawej: odlew z brązu statuetki Pogranicznika. Od 2009 roku nagroda przechodnia dla zwycięzców Rajdu „Szlakami Obrońców Granic”. Pierwowzór wykonano w Artystycznej Pracowni Brązowniczo – Grawerskiej „Miecznik” z Warszawy. Po zdobyciu statuetki na własność przez zwycięską drużynę z Gdańska, jej kopię wykonała „Odlewnia Kaw–Met Marek Kamiński” z miejscowości Orły.

¹ Rzeźba widoczna na zdjęciu obok została przekazana w 1992 roku do Sali Tradycji Polskich Formacji Granicznych Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej im. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Koszalinie po rozwiązaniu Sali Tradycji Wojsk Ochrony Pogranicza przy Komendzie Głównej Straży Granicznej w Warszawie.

Blechnarka widok na górę Jawor.
Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

**Piękna jest
Ojczyzna nasza.
Poznaj ją, pokochaj
i naucz się jej bronić.**

„Jak co roku znowu razem, jak co roku znów na szlak...”

**„Pamiętajcie, aby nikt Was nie wyprzedził w poznawaniu
własnego kraju”.**

Wincenty Pol

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

*„Там на Лемковині помежде горами, было сой селечко зване...”²
Ждиня /Tam na Łemkowini pomedze horamyi, było soj soełeczko
zwane... Żdynia/. Właśnie tam, do Żdyni, na magiczną Łemkowynę,
do krainy cerkwi, przydrożnych krzyży i zdiczających sadów pragniemy
zaprosić Was, Drodzy Turyści, podczas 49. Ogólnopolskiego Rajdu
Górskiego „Szlakami Obrońców Granic”. Zagościmy w Beskidzie Ni-
skim, który był swego czasu tygłem kulturowym i jednym z bardziej
załudnionych obszarów kraju, choć dziś trudno w to uwierzyć. Poka-
żemy Wam góry, które zwiedza się... chodząc dolinami.*

Beskid Niski jest najniższą częścią nie tylko Beskidów, ale całego łuku Karpat. Rozciąga się na przestrzeni ok. 100 km od przełęczy Tylickiej (683 m n.p.m.) do przełęczy Łupkowskiej (640 m n.p.m.). Leży na terenie Polski i Słowacji. Na zachodzie doliny potoku Mochnaczki i rzeki Kamienicy Nawojowskiej oddzielają go od Beskidu Sądeckiego, a po słowackiej stronie dolina potoku Sekčov od Gór Czerchowskich. Na wschodzie od Bieszczadów odgradzają go doliny rzek Osławy i Osławicy po północnej stronie i dolina rzeki Laborec (SK) po poł-

²Julia Doszna fragment tekstu piosenki „Tam na Łemkowynie”.

dniowej stronie. Tu właśnie, na przełęczy Łupkowskiej, przebiega granica między Karpatami Zachodnimi i Wschodnimi – wg polskiej systematyki, geografowie słowaccy bowiem przeprowadzają tę granicę na przełęczy Tylickiej. Na północy Beskid Niski opada ku Obniżeniu Gorlickiemu oraz pogórzom Jasielskiemu i Bukowskiemu. Na południu graniczy z Pogórzem Ondawskim (SK).

Widok na słowacką stronę z niebieskiego szlaku granicznego. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Najwyższym szczytem całego pasma jest Busov na Słowacji (1.002 m n.p.m.), a po polskiej stronie Lackowa (997 m n.p.m.). Najniżej położonym punktem jest przełęcz Dukielska. Sięga zaledwie 500 m n.p.m. Beskid Niski dzieli się na następujące pasma:

- Góry Grybowskie, położone między dolinami Kamienicy Nawojowskiej i Białej z najwyższymi szczytami: Jaworze (880 m n.p.m.), Chełm (778 m n.p.m.), Maślana Góra (753 m n.p.m.);
- Góry Hańczowskie, stanowiące najwyższą część Beskidu Niskiego o dość stromych wzniesieniach, z najwyższymi szczytami: Lackowa (997 m n.p.m.), Ostry Wierch (930 m n.p.m.), Jaworzyna Konieczniańska (881 m n.p.m.), Jaworzynka (869 m n.p.m.), Kozie Żebro (847 m n.p.m.);

- Pasma Magurskie, charakteryzujące się spłaszczonymi szczytami o łagodnych stokach, obejmuje dwa grzbiety Magury Małastowskiej (813 m n.p.m.) i Magury Wątkowskiej (846 m n.p.m.) oraz szczyty: Działkę (757 m n.p.m.), Magurycze (777 m n.p.m. i 689 m n.p.m.), Mareszkę (801 m n.p.m.),
- Beskid Dukielski, najrozleglejsza częścią Beskidu Niskiego, podzielona na dwie grupy: zachodnią z pasmem Baraniego (716 m n.p.m.) i Zimnego Wierchu (702 m n.p.m.), pasmem Łysej Góry, Polany i Dani (696 m n.p.m.) oraz wschodnią z masywami Cergowej (716 m n.p.m.), Piotrusia (728 m n.p.m.), gniazdem Chyrowej (695 m n.p.m.) i pasmem Ostrej (687 m n.p.m.);
- Pasma Bukowicy i Kamienia, rozległe grzbiety z kulminacją Tokarni (778 m n.p.m.) i Kamienia (717 m n.p.m.) znajdujące się pomiędzy dolinami Wisłoka i Osławy;
- Gniazdo Jawornika, zlokalizowane między dolinami Wisłoka i Jasiołki, z punktem szczytowym na wysokości 762 m n.p.m.;
- Pasma graniczne, stanowiące linię podziału wododziału karpackiego z najwyższymi szczytami: Kamieniem (859 m n.p.m.), Pasiką (847 m n.p.m.) i Kanasiówką (823 m n.p.m.);
- Wzgórza Rymanowskie, rozciągają się po obu stronach rzeki Tabor, z kulminacjami Działu (669 m n.p.m.) i Kopy (640 m n.p.m.).

Widok z Ożennej. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Najważniejszym obszarem chronionym w Beskidzie Niskim jest Magurski Park Narodowy, który powstał w 1995 r. Swoim zasięgiem obejmuje m.in. grzbiet Magury Wątkowskiej i Beskid Dukielski. Siedzibą dyrekcji Parku jest Krempna. Jest najbardziej lesistym parkiem w Polsce, ponieważ lasy zajmują ponad 95% jego powierzchni. W większości zachował się w nich naturalny puszczański charakter. Z parkiem od strony Komańczy sąsiaduje Jaśliski Park Krajobrazowy, powstały w 1992 r. Chroni on obszary źródłiskowe Jasiołki i Wisłoka.

Beskid Niski należy do zlewni Morza Bałtyckiego. Najważniejsze rzeki to Oślawa, Wisłok, Wisłoka i Biała Dunajcowa. Największe dorzecze, obejmujące środkową część Beskidu, ma Wisłoka, wypływająca ze źródła na zboczach Dębiego Wierchu w Radocynie. Jej główne dopływy to Ropa (wypływająca ze źródeł na stokach Jaworzynki) i Jasiołka (ze źródłami na stokach Kanasiówki), które uchodzą do niej w Jaśle. Wisłoka jest dopływem Wisły. Wschodnią część Beskidu Niskiego odwadnia Wisłok – największy dopływ Sanu, którego źródłisko znajduje się na stokach Bukowca. Dorzecza Oślawy (źródła na stokach Matragony w Bieszczadach) i Białej Dunajcowej (źródła na stokach Lackowej) stanowią odpowiednio wschodnie i zachodni granice Beskidu Niskiego.

Klimkówka na Ropie koło Uścia Gorlickiego i Jezioro Sieniawskie na Wisłoku koło Beska są sztucznymi zbiornikami wodnymi.

Zalew Klimkówka. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Ich zadaniem jest retencja, tzn. wyrównywanie przepływów wody w rzekach oraz ochrona niżej położonych terenów przed powodzią. Ponadto zbiornik klimkowski pełni funkcję rekreacyjną, a sieniawski zaopatruje Rymanów i Iwonicz – Zdrój w wodę. Mały zbiornik o charakterze rekreacyjnym znajduje się także na Wisłoce w Krempnej.

Ciekawym zjawiskiem w Beskidzie Niskim są naturalne zbiorniki wodne. Są to charakterystyczne dla fliszowych Karpat, jeziorka osuwiskowe. Noszą one ludową nazwę: Morskie Oko. Powstają przez zatamowanie potoku w wyniku osunięcia się zbocza. W Beskidzie Niskim występują pod Maślaną Górą i pod Cergową.

Skoro otarliśmy się o informację, że Beskid Niski zbudowany jest z fliszu karpackiego, to nie można nie wspomnieć o piaskowcach, które tworzą grzbiety i szczyty tutejszych gór. Można je podziwiać m.in. w rezerwacie Kornuty na grzbiecie Magury Wątkowskiej. Piaskowce są eksploatowane w kamieniołomach do dziś. Aktualnie używane są głównie jako kruszywo do utwardzania dróg. Natomiast Łemkowie tworzyli z nich przepiękne krzyże przydrożne, nagrobki, czy żarna.

Z kamieniarstwa znana jest głównie wieś Bartne. Kamieniarzy było wielu, a za najlepszych uważano Wasyla Graconia, Mateja Cyrkota i Iwana Dutkanycza oraz cechowego artystę z Gorlic Wojciecha Serwońskiego. Szczytowym momentem rozwoju kamieniarstwa był wiek XIX, kiedy to prawie w każdej rodzinie trudniono się nim. Tworzono nawet spółki rodzinne i sąsiedzkie, a wszystko dla ułatwienia i przyspieszenia pracy. Najlepszym materiałem był gruboziarnisty piaskowiec zwany *siwyj kamiń* wydobywany ze stoków Magurycz, z którego wykonywano żarna i młyńskie koła, natomiast z gładkiego drobnoziarnistego kamienia pochodzącego z Mochnacza i Wątkowej tworzono krzyże i figury świętych. Wiele z nich zobaczymy podczas rajdowych wędrówek.

Wydobywanie bloków kamiennych polegało najpierw na ich obłupieniu od ściany. W skałach wybijano otwory stalowym szpicem, w którego uderzano trzykilogramowym młotkiem (takie ślady można spotkać w skałach rezerwatu Kornuty czy na Magurycz). Następnie przez dębowe kołki wbijano stalowe kliny, mające po ok 15 cm długości. Używano do tego także blaszanych płaskowników, pomiędzy które wbijano drewniane kliny. Kliny podbijano ważąc 5–8 kg „kijanką”. Gdy skała pękała wzdłuż klinów, bryłę podcinano oskardem i wyjmowano ze skały. Po wstępnej obróbce transportowano blok piaskowca do wsi, gdzie nadawano mu ostateczny kształt. Spadkobiercą łemkowskich kamieniarzy jest „Stowarzyszenie Magurycz”, którego celem jest

ratowanie, inwentaryzacja i dokumentacja sztuki sepulkralnej (powiązana ściśle z kultem zmarłych), krzyży i kapliczek przydrożnych oraz wszelkich obiektów sztuki cerkiewnej pozostających bez opieki (chrzcielnic, krzyży ze zwieńczeń nieistniejących cerkwi, kostnic, kaplic, archiwaliów) na terenach Łemkowszczyzny i Bojkowszczyzny.

Beskid Niski charakteryzuje się wyjątkowymi w Polsce złożami ropy naftowej i gazu ziemnego. Złoża są, w przeważającej części, wyczerpane. Być może słyszeliście, że w maju 2019 r. na terenie Sękowej koło Gorlic, tuż przy drodze wojewódzkiej nr 977, płonął gaz. Wydobywał się on bezpośrednio z ziemi wraz z ropą i solanką. Jak mówią starsi mieszkańcy Sękowej i sąsiedniej Ropicy, w miejscu wspomnianego wycieku stał wcześniej szyb naftowy, który z biegiem lat został wyłączony z eksploatacji. Dla upamiętnienia tamtego okresu powstał Karpacko – Galicyjski Szlak Naftowy. Biegnie on od Gorlic poprzez Jasło, Krosno, Sanok i Ustrzyki Dolne na teren Ukrainy – do Borysławia, Drohobycza oraz Lwowa. Szlak ma na celu ocalenie od zapomnienia reliktyw przemysłu naftowego.

Beskid Niski od wielu wieków do 1947 r. zamieszkiwali Łemkowie – jedna z grup górali ruskich. Pozostałe dwie grupy to Bojkowie i Huculi, którzy zamieszkiwali Beskidy Wschodnie. Rdzenni mieszkańcy Beskidu Niskiego sami siebie nazywali Rusnakami lub Rusinami. Dopiero w II poł. XIX w. zaczęto mówić o Łemkach.

Łemko z Nowicy. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Ciekawostką jest, że nazwa ta miała charakter przydomka – pochodzi od, chętnie używanego przez mieszkańców Beskidu Niskiego, słowa „łem”, oznaczającego „tylko” lub „ale”. Z czasem nazwa przyjęła się i sami górale uznali ją za własną. Łemkowie mieli silne poczucie odrębności i bardzo różnili się od swoich sąsiadów, przede wszystkim odmiennością języka.

Przez Łemkowszczyznę kilkakrotnie przechodziły nawałnice wojenne. W latach 1769–72 walczyli tu, z armią carycy Katarzyny, konfederaci barscy. Podczas I wojny światowej, w dniach 2–5 maja 1915 r., przeprowadzona została bitwa pod Gorlicami, w wyniku której połączone siły niemieckie i austro-węgierskie przerwały front rosyjski. Bitwa ta nazywana jest także „operacją gorlicką” lub „małym Verdun”. Zakończyła ona wielomiesięczne walki pozycyjne w rejonie Gorlic. Natomiast jednym z najkrwawszych epizodów II wojny światowej na ziemiach polskich była operacja dukielska. Miała ona miejsce jesienią 1944 r. Była to bitwa pancerna, w wyniku której fragment doliny Iwelki koło Chyrowej nazwano Doliną Śmierci.

W rejonie Zdyni największe straty przyniosły działania wojenne prowadzone od stycznia 1914 r. do maja 1915 r. Austriacy często stosowali taktykę spalonej ziemi, paląc całe wsie. Taki los spotkał okoliczne wioski: Krzywą, Nieznajową, Świerzową Ruską. Po przełamaniu frontu w wyniku operacji gorlickiej, ludność łemkowska, w obawie przed okrucieństwem wojsk austro-węgierskich, uciekała wraz z wycofującą się armią carską. Łemków, z uwagi na wyznanie i podobieństwo języka, podejrzewano i oskarżano o rusofilstwo. Byli oni szykanowani. Zdarzały się także publiczne egzekucje oraz wywózki do obozu dla internowanych w austriackim Thalerhofie. Do obozu trafiło ok. 1.900 Łemków. Więźniowie zostali zwolnieni w połowie 1917 r. Był to pierwowzór obozów koncentracyjnych.

Austriacy – dla uczczenia trudu i ofiarności własnych żołnierzy oraz z szacunku dla pokonanych – rozpoczęli w 1915 r. budowę cmentarzy wojennych. W tym celu został powołany Wydział Grobów Wojennych. Na terenie Zachodniej Galicji powstało niemalże 400 cmentarzy wojennych. Zostały one zbudowane wzdłuż ówczesnej linii frontu od Krakowa i Zakopanego do Jasła i Krempnej. Teren ten podzielono na 11 okręgów. Trasy rajdu przebiegają przez okręg I Żmigród, zaprojektowany przez Duszana Jurkoviča i okręg III Gorlice, którego kierownikiem i głównym budowniczym był Hans Mayr. Od kilku lat w gminie Sękowa organizowane są coroczne spotkania pn. „W trosce o pamięć poległych”, podczas których społecznie wykonywane są prace porządkowe na cmentarzach oraz podejmowane są próby przywrócenia pierwotnego blasku wojennym nekropoliom.

Cmentarz I Wojny Światowej: Pustki Łużna. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

W latach 40-tych XX. wieku Łemkowszczyzna uległa całkowitej przemianie. Ta przeludniona ziemia doszczętnie opustoszała, a wszystko za sprawą wysiedleń. Ich pierwsza fala miała miejsce już w czerwcu 1941 r., kiedy to 3.000 Łemków wyjechało na wschód. Był to skutek podpisanego w listopadzie 1939 r. porozumienia o wymianie ludności między ZSRR a III Rzeszą. Pozwalało ono na dobrowolne przesiedlenie ludności narodowości ukraińskiej, białoruskiej, rosyjskiej i rusińskiej z terenów na zachód od granicy niemiecko-sowieckiej. Druga fala, tzw. „ewakuacja”, przeprowadzona była w latach 1944–46 na podstawie umowy między Polskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego a rządem Ukraińskiej SRR. Miała ona charakter także dobrowolnego wyjazdu ludności narodowości ukraińskiej, białoruskiej, rosyjskiej i rusińskiej, jednak lokalne przedstawicielstwa władz prowadziły agitację wśród ludności niepolskiej. Używano różnych metod nacisku i zastraszania, a od jesieni 1945 rozpoczęto deportacje przymusowe przy użyciu sił wojska i milicji. Z Polski wyjechało 60–70% Łemków.

Ostatni etap wysiedleń to rok 1947 i tzw. akcja „Wisła”. Była to wojskowa operacja, która rzekomo miała na celu położenie kresu dzia-

łałności Ukraińskiej Powstańczej Armii (UPA), z rąk której śmierć poniósł gen. Karol Świerczewski. Akcja „Wisła” miała charakter przymusowy. Kryterium zakwalifikowania do wysiedlenia stanowiła nie tylko przynależność narodowa, ale także obrządek religijny: grekokatolicyzm i prawosławie. Łemków przesiedlano w różne rejony ziem odzyskanych głównie w okolice Wrocławia, Legnicy, Gorzowa, Zielonej Góry, Olsztyna, Koszalina. Byli oni maksymalnie rozpraszeni – mieszkańców jednej wsi rozwożono do ponad 30 nowych osad. W całej południowo-wschodniej Polsce wysiedlono 320 wsi, ok 70.000 osób. Położenie przesiedleńców było tragiczne. Byli wrogo przyjmowani w miejscach osiedlania, ponieważ kojarzeni byli z ukraińskimi bandytami. Beskid Niski stał się dziki i pusty. Powroty na ojcowiznę stały się możliwe po 1956 r. Pomimo, że były bardzo trudne, powróciło wówczas ok. 2.000 Łemków, głównie w rejon Uścia Gorlickiego.

W 2008 r. powstał projekt „Przez zarośniętą trawą koleiny dróg, co się kończą przy umarłych sadach... . Zapomniane wsie Łemkowszczyzny”. Program miał na celu ocalenie od całkowitego zapomnienia nieistniejących wiosek w Beskidzie Niskim tj. Czarne, Długie, Lipne, Nieznajowej i Radocyny. Na tablicach informacyjnych umieszczonych na drzwiach, które ustawione są w tych wioskach, znajdziemy rys historyczny danej wsi, mapki z zaznaczonymi lokalizacjami cerkwi i dawnych gospodarstw oraz nazwiska mieszkańców.

Trasy Rajdu powiodą Was szlakami przez kilka dolin, przy których rozpościerały się wioski i osady łemkowskie.

Banica: wieś nieistniejąca. Pozostałości wioski napotkać można jedynie w dolnej części osady. Na miejscu dawnej chatki studenckiej z lat 70-tych XX w. funkcjonuje prywatny pensjonat „Gościniec Banica”. Powyżej pensjonatu cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej nr 62. Po drugiej stronie potoku ruiny prawosławnej czasowni (kaplicy) i pozostałości łemkowskiego cmentarza prawosławnego.

Przy drodze do Krzywej znajduje się pomnik polskich lotników – załogi samolotu Halifax, którzy zostali zestrzeleni, w nocy z 27 na 28 sierpnia 1944 r., przez niemieckiego myśliwca. Wracali oni do Włoch po dokonaniu zrzutu z pomocą powstańcom warszawskim.

Czarne: wieś nieistniejąca. Znajduje się tu pracownia ceramiki Jerzego Szczepkowskiego oraz baczówka. Są także dwa cmentarze: wojenny z I wojny światowej nr 53 i łemkowski. Przez pewien czas mieszkał tu Andrzej Stasiuk, co odzwierciedla nazwa jego Wydawnictwa „Czarne”. Przy skrzyżowaniu dróg nad Wisłoką stoi duża murowana XIX-wieczna kapliczka z ludowymi polichromiami przedstawiającymi Chrystusa Zmartwychwstałego, Zwiastowanie i wypędzenie szatana z raju. Przy drodze stoi sporo kapliczek (najstarsza z 1869 r.) i krzyży

(najstarszy z 1894 r.). W 1993 r. istniejącą tu cerkiew pw. św. Dymitra przeniesiono do Sąddeckiego Parku Etnograficznego w Nowym Sączu.

Przydrożne kapliczki wieś Czarne. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Na przełęczy między Czarnem a Jasionką stoi obelisk z 1934 r. poświęcony św. Maksymowi Sadowyczowi, więźniom Thalerhofu i poległym „za wiarę i ruski naród”. Poprowadzona została tu ścieżka dydaktyczna.

Gładyszów: wieś położona po południowej stronie Magury Małastowskiej. Znajduje się tu drewniana cerkiew grekokatolicka z 1938 r. pw. Wniebowstąpienia Pańskiego. Obecnie jest kościołem rzymskokatolickim, współużytkowanym przez grekokatolików. Zbudowana jest na planie krzyża greckiego w tzw. ukraińskim stylu narodowym, dla którego inspiracją były cerkwie huculskie. Po drugiej stronie drogi kaplica pw. św. Jana Chrzciciela z 1857 r. jest parafialną cerkwią obrządku prawosławnego. W przysiółku Wirchne (Wirchnia) zachowało się kilka starych zagród łemkowskich tzw. chyż. Na cmentarzu wiejskim ocalało kilka nagrobków z przełomu XIX i XX w. W wiosce znajdują się dwa cmentarze z okresu I wojny światowej: nr 55 – przy drodze Gorlice–Konieczna w niewielkim zagajniku oraz nr 61 – przy drodze do Banicy u podnóża Popowych Wierchów.

Wnętrze chyży. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Można odwiedzić Muzeum Jazdy Konnej w Ośrodku Jeździeckim Stara Cegielnia, Izbę Tradycji – Huculskie Muzeum w Stadninie Koni Huculskich Gładyszów oraz Łemkowską Zagrodę Edukacyjną Dziubyniłka, w której zrekonstruowano tradycyjną zabudowę łemkowską i zgromadzono dawne sprzęty i narzędzia.

Jasionka: obecnie we wsi znajdują się tu tylko powojenne budynki byłego PGR. Jedynymi śladami Łemków są kamienne krzyże i kapliczki przydrożne, wykonane głównie przez kamieniarzy z Bartnego.

Konieczna: leży przy granicy ze Słowacją. W jej centrum znajduje się drewniana cerkiew pw. św. Bazylego (Wasyla) Wielkiego z początku XX w. z ikonostasem sprowadzonym z Drohobycza. Aktualnie cerkiew prawosławna. Co ciekawe jej ostatni remont został sfinansowany ze środków przeznaczonych na ochronę podkowca małego – nietoperza objętego w Polsce ochroną ścisłą. Na terenie przycerkiewnego cmentarza jest kwatera cmentarza wojennego z okresu I wojny światowej nr 47. Pod przełęczą Beskidek zwaną też Dujawą lub Konieczniańską (556 m n.p.m.) położony jest jeden z ciekawszych cmentarzy wojennych nr 46, który zwieńczony jest kamienną wieżą z gontowym daszkiem.

Krzywa: w centralnej części osady drewniana cerkiew pw. św. Kosmy i Damiana z 1924 r. Obecnie kościół rzymskokatolicki. Na terenie

przycerkiewnym cmentarz wojenny z I wojny światowej nr 54. Po przeciwnej stronie drogi cmentarz łemkowski z kamiennymi nagrobkami m.in. figurą Matki Bożej z Dzieciątkiem autorstwa Wojciecha Serwońskiego z Gorlic. Inicjatywą Stowarzyszenia Rozwoju Sołectwa Krzywa był projekt „Śnieżne trasy przez lasy...”, w wyniku którego wytyczono szereg szlaków turystycznych dla narciarzy biegowych.

Lipna: wieś nieistniejąca. W lesie cerkwisko – miejsce po cerkwi grekokatolickiej pw. Narodzenia Marii Panny (Bogurodzicy) z 1885 r., wraz z łemkowskim cmentarzem. Za nim odrestaurowany cmentarz wojenny z I wojny światowej nr 45. Przy drodze spotkamy murowaną kapliczkę czy rzeźbę Matki Boskiej z Dzieciątkiem odrestaurowane przez Koło Łowieckie Dzik z Gorlic.

Radocyna: wieś nieistniejąca. Obecnie są tam zabudowania leśnictwa z Ośrodkiem Szkoleniowym Nadleśnictwa Gorlice oraz kilka domków letniskowych. Latem działa studencka baza namiotowa prowadzona przez krakowskich studentów. Przy odejściu drogi do Koniecznej zniszczony budynek szkoły. Po przeciwnej stronie cerkwisko po cerkwi pw. św. Kosmy i Damiana z 1898 r. i duży łemkowski cmentarz. Obok cmentarz wojenny z okresu I wojny światowej nr 43.

Regietów: wieś powstała z połączenia dwóch wiosek łemkowskich – Regietowa Niżnego i Regietowa Wyżnego. Regietów Niżny leży u podnóża Rotundy. W budynkach dawnego PGR funkcjonuje Stadnina Koni Huculskich Gładyszów. W okresie letnim działa studencka baza namiotowa prowadzona przez SKPB w Warszawie. W 2012 r. oddano do użytku nową cerkiew prawosławną pw. św. Michała Archaniola, która została wybudowana przy kaplicy o tym samym wezwaniu. Na szczycie Rotundy jeden z najokazalszych cmentarzy wojennych z okresu I wojny światowej nr 51. Tworzy go 5 charakterystycznych drewnianych wież zwanych gontynami.

Za bazą namiotową rozpościera się Regietów Wyżni. W nim spotkamy cmentarz łemkowski, z najstarszym nagrobkiem z 1865 r. Stała tu także cerkiew datowana również na 1865 r., ale w latach 50-tych XX w. została rozebrana i przeniesiona do Żółkiewki na Lubelszczyznę, gdzie funkcjonuje do dziś. Dalej kaplica pw. św. Mikołaja pobudowana w miejscu dawnej czasowni. U podnóża Jaworzynki – cmentarz wojenny z I wojny światowej nr 48.

Skwirtne: w centralnej części wsi stoi drewniana cerkiew pw. św. Kosmy i Damiana wybudowana w 1837 r. Jest typowym przykładem cerkwi zachodniołemkowskiej, charakterystycznej dla terenów Galicji. Obecnie jest to kościół rzymskokatolicki.

Smerekowiec: na rozstaju dróg przy drodze na Regietów stoi murowana cerkiew pw. św. Michała Archanioła z 1818 r. Została wybudowana w stylu józefińskim. Nieopodal niej jest cmentarz wojenny z I wojny światowej nr 56.

Zdynia: wieś zamieszkała w zdecydowanej większości przez Łemków. Od 1990 r. odbywa się w lipcu coroczny festiwal kultury łemkowskiej „Łemkowska Watra”. Jest to największe i najbardziej rozpoznawalne wydarzenie kulturalne społeczności łemkowskiej. Składa się z koncertów, spotkań z twórcami, warsztatów czy wystaw. Teren festiwalu znajduje się przy drodze do Radocyny.

Cerkiew Owczary. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

W wiosce stoi drewniana cerkiew pw. Opieki Bogarodzicy (Pokrow) wybudowana w 1786 lub 1795 r. użytkowana przez parafię prawosławną. Po przeciwnej stronie drogi cmentarz z kwaterą cmentarza wojennego z okresu I wojny światowej nr 52. Znajduje się tu symboliczny grób Maksyma Sandowycza (Maksyma Gorlickiego) – świętego prawosławnego, który urodził się w Zdyni w 1886 r. Był propagatorem prawosławia na Łemkowszczyźnie. Dwukrotnie aresztowany pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Rosji. Rozstrzelany na początku I wojny światowej w Gorlicach. Szczątki pochowane w Zdyni. Aktualnie re-

likwie przeniesione do cerkwi pw. Św. Trójcy w Gorlicach. Grób Maksyma Sandowycza i jego ojca Tymofieja nazywany jest łemkowską Golgotą. Jest miejscem niezwykle ważnym dla wyznawców prawosławia na Łemkowszczyźnie. Maksym Sandowycz – kapłan męczennik – został uznany świętym w 1994 r.

Łemkowskie stroje – Muzeum Zyndranowa. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Wędrując pustymi dolinami Beskidu Niskiego, spotykając w nich zdziczałe sady, kamienne figury, stare cmentarze, warto przystanąć i „otworzyć” napotkane tam drzwi,

aby przekonać się jaką historię kryją. Dzięki temu (a taką mamy nadzieję) może okazać się, że hasło „Beskid Niski, sercu bliski” stanie się bliższe i Wam!

Komitet Organizacyjny.

Literatura:

1. Przewodnik prawdziwego turysty Beskid Niski, Oficyna Wydawnicza REWASZ, wyd. III, 2007 r.
2. Beskid Niski od Komańczy do Wysowej, W. Grzesik, T. Traczyk, B. Wadas, Sklep Podróżnika, 2012 r.
3. Opuszczone wsie ziemi gorlickiej, A. Piecuch, A. Harkawy, M. Janowska – Harkawy, Wydawnictwo Gondwana, 2013 r.
4. Mapa Beskid Niski, Compass, wydanie XII, 2015 r.

Drzwi wieś Czarna. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

CELE RAJDU

1. Uczczenie pamięci żołnierzy i funkcjonariuszy poległych w ochronie granic państwowych Polski.
2. Poznanie piękna przyrody, historii i kultury mieszkańców Beskidu Niskiego oraz zasad ekologicznego współistnienia.
3. Doskonalenie umiejętności uprawiania kwalifikowanej górskiej turystyki pieszej i rowerowej.
4. Propagowanie zasad bezpieczeństwa w górskiej turystyce kwalifikowanej oraz rowerowym ruchu turystycznym.
5. Propagowanie uprawiania sportów obronnych, w tym nabywanie umiejętności orientowania się oraz poruszania w trudnym górskim terenie.
6. Promocja aktywnego rodzinnego wypoczynku kompensującego stres związany ze służbą.
7. Propagowanie pozytywnego wizerunku Straży Granicznej, Policji i Wojska Polskiego.
8. Aktywizacja i integracja funkcjonariuszy Straży Granicznej, Policji i żołnierzy Wojska Polskiego oraz środowisk cywilnych, w tym emerytów i rencistów formacji mundurowych oraz ich rodzin.

Rotunda. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Cerkiew w Krzywej. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

KOMITET HONOROWY – w trakcie uzgodnień

ORGANIZATORZY

- ❖ Komenda Główna Straży Granicznej
- ❖ Komenda Główna Policji
- ❖ Komisja Turystyki w resorcie Spraw Wewnętrznych
- ❖ Komitet Organizacyjny Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego „Szlakami Obrońców Granic”
- ❖ Gdański Oddział PTTK im. dr. Jerzego Szukalskiego
- ❖ Klub Turystyki Motorowej PTTK Westerplatte

Równocześnie z Ogólnopolskim Rajdem Górskim Szlakami Obrońców Granic, Beskid Niski 2020 odbywa się Ogólnopolski Rajd Motorowy Służb Mundurowych Resortu Spraw Wewnętrznych „Beskid Niski 2020” – nr imprezy 20/20.

KOMITET ORGANIZACYJNY

- ✓ *Komandor Rajdu* – **Mariusz Skrzyński**
- ✓ *Honorowy Komandor Rajdu* – **Alojzy Nowak**
- ✓ *Zastępca Komandora ds. organizacji, Sędzia* – **Wiesław F. Kubera**
- ✓ *Kwatermistrz i Skarbnik* – **Adam Czystowski**
- ✓ *Sędzia Główny* – **Artur Ochał**
- ✓ *Wojewódzki Koordynator ds. Ratownictwa Medycznego Straży Granicznej w Ośrodku Szkoleń Specjalistycznych SG* – **Joanna Hybińska**
- ✓ *Rzecznik Prasowy, Kronikarz* – **Aleksander Załęski**
- ✓ *Przewodniczący Komisji Turystyki w resorcie Spraw Wewnętrznych* – **Kazimierz Rabczuk**
- ✓ *Sędzia* – **Tadeusz Aleksandrak**
- ✓ *Sędzia* – **Agnieszka Kurmanowska**
- ✓ *Sędzia* – **Jacek Witas**

Obóz Konfederatów Grab. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

WARUNKI UCZESTNICTWA

- Rajd ma formułę otwartą. W Rajdzie mogą uczestniczyć drużyny wieloosobowe reprezentujące: Straż Graniczną, Policję, Państwową Straż Pożarną, Wojsko Polskie, zakłady pracy, szkoły, org. społeczne oraz kluby turystyczne i inne.
- Punktacji rajdowej podlega drużyna czteroosobowa.
- W skład drużyny mogą wchodzić osoby rezerwowe.
- Uczestnikami Rajdu mogą być osoby o dobrej kondycji fizycznej (Rajd odbędzie się w terenie górskim w różnych warunkach atmosferycznych).
- Młodzież szkolna do lat 18 może brać udział w Rajdzie tylko pod opieką wychowawców (jeden wychowawca dla maksymalnie 10–ciu podopiecznych), a dzieci do lat 12 – wyłącznie pod opieką rodziców.
- **Warunkiem udziału w Rajdzie jest posiadanie na czas Rajdu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków, które każdy z uczestników Rajdu winien opłacić samodzielnie. Czynni członkowie PTTK posiadający ważną legitymację PTTK z opłaconą na 2020 rok składką są zwolnieni od dodatkowego ubezpieczenia.**

**UWAGA
WAŻNE**

UBEZPIECZENIE

JEST BEZWZGLĘDNYM WARUNKIEM UCZESTNICTWA W RAJDZIE.

- Uczestnicy Rajdu na trasach rowerowych powinni posiadać sprzęt do naprawy rowerów oraz urządzenia do ich zabezpieczania.
- Organizatorzy Rajdu nie ponoszą odpowiedzialności za naruszenia przepisów o ruchu drogowym przez uczestników Rajdu.
- Kierownikiem drużyny powinna być osoba pełnoletnia, posiadająca doświadczenie w uprawianiu turystyki górskiej oraz umiejętności w udzielaniu pierwszej pomocy medycznej.
- Wszyscy uczestnicy Rajdu są zobowiązani do noszenia w widocznym miejscu znaczka Rajdu.

ZGŁASZANIE UCZESTNIKÓW I REZERWACJA MIEJSC

Dokładnie wypełnione zgłoszenia uczestników na 49. Ogólnopolski Rajd Górski „Szlakami Obrońców Granic”, Beskid Niski 2020 należy przesłać na załączonej do niniejszego Regulaminu **Karcie Zgłoszenia wraz ze skanem dowodu wpłaty za udział w Rajdzie, w nieprzekraczalnym terminie do 31 maja 2020 r.** na niżej podany adres poczty elektronicznej:

Adam Czystowski

e-mail:

adam.czystowski@strazgraniczna.pl

tel. kom. +48 601 641 919

**WPLATA NALEŻNOŚCI
ZA UDZIAŁ W RAJDZIE**

Nadwiślański Oddział Straży Granicznej
ul. Komitetu Obrony Robotników 23,
02-148 Warszawa
Narodowy Bank Polski Okręgowy
Oddział w Warszawie

25 1010 0068 2660 0000 1391 1100

z dopiskiem „49. Rajd Straży Granicznej”

INFORMACJE DOTYCZĄCE RAJDU

 Adam Czystowski

adam.czystowski@strazgraniczna.pl

tel. kom. +48 601 641 919

 Wiesław F. Kubera

felix.plessino@vp.pl

tel. kom. +48 500 604 623

UWAGA WAŻNE

Zakwaterowanie jest uzależnione od wcześniejszego opłacenia należności za udział w Rajdzie.

Nieprzestrzeganie powyższych zasad skutkuje skreśleniem z listy bez informowania Zainteresowanego.

TERMIN RAJDU

49. Ogólnopolski Rajd Górski „Szlakami Obrońców Granic”, Beskid Niski 2020 odbędzie się w dniach od 14 do 20 czerwca 2020 r.

ZAKWATEROWANIE

GŁÓWNA BAZA RAJDU:

"U Zosi"
Ośrodek Szkoleniowo -
Wypoczynkowy w Zdyni
Zdynia 16, 38-315 Uście
Gorlickie
tel. +48 18 351 00 03
tel. kom. +48 605 915 788
oswzdynia@wp.pl

W miejscu zakwaterowania obowiązuje „regulamin wewnętrzny”
Ośrodka Szkoleniowo – Wypoczynkowego „U Zosi”

WYŻYWIENIE I OPŁATY ZA POBYT

Wyżywienie uczestników Rajdu:

✓ **stołówka w OS-W „U Zosi”.**

Organizacje zgłaszające drużyny / osoby indywidualne kwaterowane w OS-W „U Zosi” ponoszą **koszt udziału** (wpisowe, zakwaterowanie, wyżywienie) w łącznej wysokości **495,00 zł** (słownie: czterysta dziewięćdziesiąt pięć złotych^{00/100}).

Dzieci do lat 3 kwaterowane będą bezpłatnie z rodzicami bez dodatkowego miejsca do spania oraz bez wyżywienia.

Koszt udziału dzieci od 3 do 10 lat wynosi: 315 zł (słownie: trzysta piętnaście złotych^{00/100}) za dziecko.

POLE NAMIOTOWE **(na terenie OS-W „U Zosi”)**

Koszt pobytu na polu namiotowym (w tym wpisowe) na terenie OS-W „U Zosi” wynosi **195,00 zł** od osoby (słownie: sto dziewięćdziesiąt pięć złotych^{00/100}).

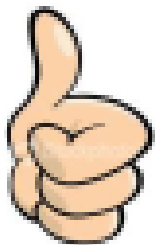
Koszt pobytu (w tym wpisowe) **dzieci od 3 do 10 lat wynosi 165,00 zł** (słownie: sto sześćdziesiąt pięć złotych^{00/100}) za dziecko. **Dzieci do lat 3: bezpłatnie.**

W cenie pobytu na polu namiotowym: bezpłatne korzystanie z sanitariatów, pryszniców, parkingu oraz wiaty grillowej.

Istnieje możliwość wykupienia wyżywienia na terenie OS-W „U Zosi”.

UWAGA WAŻNE!

O miejscu zakwaterowania decyduje kolejność zgłoszenia i uiszczenie opłaty kosztów uczestnictwa w Rajdzie. W razie nieprzybycia drużyny (osoby indywidualnej) na Rajd, Komitet Organizacyjny nie zwraca kosztów poniesionych przez te osoby. Kwota wpłacona za udział w Rajdzie nie podlega zwrotowi.

UCZESTNICY OTRZYMUJĄ

(w ramach wpisowego i kosztów zakwaterowania)

- 6 noclegów
- 6 śniadań i obiadokolacji
- prowiant na trasy Rajdu
- kielbasę na ognisko oraz dodatki
- pamiątkową odznakę Rajdu
- okolicznościowe upominki Rajdu (m.in. chustę pamiątkową z logo Rajdu)
- odcisk pieczęci rajdowej
- dowóz na wybrane trasy Rajdu
- obsługę sędziowską i programową
- kolportaż *Regulaminu* i materiałów krajoznawczych
- nagrody w konkursach
- program kulturalno – oświatowy
- upominki lub puchary rajdowe

ZASADY PUNKTACJI

Drużyny otrzymują **punkty dodatnie** za:

- 😊 każdy dzień uczestnika na trasie: 2 pkt.
(Drużyna może jeden raz w czasie Rajdu zmienić trasę w uzgodnieniu z Sędzią Głównym. Drużyna, która wykorzysta dzień rajdowy na własne pomysły turystyczne (nie wychodzi na trasę rajdową), otrzymuje 1/2 należnych za ten dzień punktów – pozostałe przypadki zmiany trasy nie będą punktowane)
- 😊 ubiór uczestnika wg „Dekalogu turysty górskiego”: 2 pkt.
- 😊 posiadanie godła / proporca: 0 – 5 pkt.
- 😊 posiadanie zweryfikowanej książeczki Górskiej Odznaki Turystycznej: 2 pkt.
- 😊 posiadanie aktualnej legitymacji członkowskiej PTTK lub PTT: 2 pkt.
- 😊 orientację w terenie: 0 – 12 pkt.
- 😊 znajomość tras Rajdu, historii turystyki, regulaminu GOT i bezpieczeństwa w górach, jak również tradycji oraz historii Straży Granicznej i Policji: 0 – 12 pkt.
- 😊 wyposażenie apteczki: 0 – 5 pkt.
- 😊 piosenkę turystyczną: 0 – 5 pkt.
- 😊 konkurs strzelania z broni pneumatycznej: 0 – 5 pkt.

UWAGA!

Jeśli drużyna posiada w swoich szeregach:

- *Przodownika turystyki górskiej* – otrzymuje dodatkowo 1 punkt,
- *Przewodnika górskiego* – otrzymuje dodatkowo 1 punkt.

PUNKTY SIĘ NIE SUMUJĄ!

Drużyny otrzymują **punkty ujemne** za:

- 😞 wykluczenie członka drużyny z Rajdu: - 5 pkt.
- 😞 zakłócenie ciszy nocnej: - 5 pkt.
- 😞 brak apteczki pierwszej pomocy na trasie: - 5 pkt.
- 😞 zanieczyszczanie środowiska: - 5 pkt.
- 😞 brak dyscypliny na trasie (zmiana trasy, ominięcie pkt. kontrolnego): - 2 pkt.
- 😞 nieobecność Kierownika Drużyny na odprawie: - 2 pkt.

UWAGA!

Podczas tegorocznej edycji Rajdu proponujemy turystom indywidualnym, rodzinom lub zespołom 2 – 3 osobowym, celem zachęcenia ich do rywalizacji, udział w „mniejszej” klasyfikacji rajdowej, obejmującej punkty dodatnie za:

- 😊 każdy dzień uczestnika na trasie rajdu: 2 pkt.
- 😊 ubiór uczestnika wg „Dekalogu turysty górskiego”: 2 pkt.
- 😊 posiadanie zweryfikowanej książeczki GOT: 2 pkt.
- 😊 posiadanie aktualnej legitymacji członkowskiej PTTK lub PTT: 2 pkt.
- 😊 wyposażenie apteczki: 0 – 5 pkt.
- 😊 orientację w terenie: 0 – 12 pkt.
- 😊 znajomość tras Rajdu, historii turystyki, regulaminu GOT i bezpieczeństwa w górach, jak również tradycji oraz historii Straży Granicznej i Policji: 0 – 12 pkt.

Do wyboru również udział w:

- 😊 konkursie piosenki turystycznej: 0 – 5 pkt.
- 😊 konkursie strzelania z broni pneumatycznej: 0 – 5 pkt.

DRUŻYNY ROWEROWE

Turyści na rowerach są mile widziani na Rajdzie.

Trasy Rowerowe 49. Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego „Szlakami Obrońców Granic” – Beskid Niski 2020

W przypadku chęci zmiany przez drużyny rowerowe zaproponowanych poniżej tras, kierownicy drużyn zobowiązani są uzgodnić to z Sędzią Głównym Rajdu.

Dzień Pierwszy (poniedziałek 15.06.2020 r.)

Dystans 44 km, czas przejazdu około 6 h

- 1. Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”) – **Konieczna** (cm I WŚ nr 47), zielony rowerowy – **Beskid**, niebieski pieszy – **Przełęcz Pod Zajęczym Wierchem**, niebieski pieszy – **Przełęcz Beskid Nad Ożenną**, niebieski pieszy – **Ożenna** (cm I WŚ nr 4), czerwony rowerowy – **Grab** (cm I WŚ nr 5), czerwony rowerowy – **Wyszowatka PGR**, czerwony rowerowy do niebieskiego rowerowego na **Przełęczy Długie – Długie**, niebieski rowerowy – **Czarne** (cm I WŚ nr 53, pomnik ofiar

Thalerhofu), niebieski rowerowy – **Krzywa** Cerkiew, niebieski rowerowy – **Banica** pomnik 7 lotników, niebieski rowerowy – **Gładyszów**, niebieski rowerowy – **Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”) – DW 977

Dzień drugi (wtorek 16.06.2020 r.)

Dystans 47 km, czas przejazdu około 7 h

- 2. Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”) – **Konieczna**, zielonym do czerwonego rowerowego – **Radocyna Siedlisko**, żółty Winny rowerowy – **Radocyna Ośr. Szk. - Wyp.**, żółty rowerowy – **Nieznajowa**, żółty rowerowy – **Wołowiec** Cerkiew, żółty rowerowy, dalej żółtym rowerowym (asfalt i w prawo na leśną drogę) do niebieskiego pieszego pod **Maguryczem** – **Banica**, czerwony rowerowy – **Gładyszów**, niebieski rowerowy – **Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”), DW 977

Dzień trzeci (środa 17.06.2020 r.)

Dystans 45 km, czas przejazdu około 5,5 h

- 3. Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”) – **Smerekowiec** Cerkiew, zielony rowerowy – **Kwiaton** Cerkiew, niebieski rowerowy – **Hańczowa** Cerkiew, żółty rowerowy – **Dolina Łopacińskiego**, żółty rowerowy – **Wysowa Zdrój** Park Zdrojowy, żółty rowerowy – **Blechnarka** Cerkiew (ostoja nietoperza), żółty rowerowy – **Regietów Wyżny**, żółty rowerowy – **Regietów Stadnina**, żółty rowerowy – **Smerekowiec**, zielony rowerowy – **Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”), zielony rowerowy

Dzień czwarty (czwartek 18.06.2020 r.)

Dystans 35 km, czas przejazdu około 4,0 h

- 4. Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”), DW 977 – **Magura Małastowska** Schronisko PTTK, niebieski pieszy – **Nowica/Przysłup** Cerkiew, droga publiczna – **Nowica** (cudowne źródło, pomnik B. Antonycza), droga publiczna – **Wierch**, droga publiczna do żółtego pieszego – **Oderne** Cerkiew, żółty pieszy – **Kwiaton**, żółty pieszy, później niebieski rowerowy do **Smerekowca**, zielony rowerowy – **Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”)

Dzień piąty (piątek 19.06.2020 r.)

Dystans 49 km, czas przejazdu około 5,5 h

5. Zdynia Ług (OS-W „U Zosi”), zielony rowerowy – **Smerekowiec** – **Kwiaton**, niebieski rowerowy – **Uście Gorlickie**, niebieski rowerowy – **Czarna**, niebieski Transgraniczny rowerowy – **Śnietnica**, niebieski rowerowy – **Stawisza**, czerwony Wielokulturowy rowerowy – **Hańczowa** – **Skwirtne**, żółty rowerowy – **Regietów Stadnina**, żółty rowerowy – **Smerekowiec**, zielony rowerowy – **Zdynia Ług** (OS-W „U Zosi”), zielony rowerowy

Zdjęcie: Agnieszka Kukla. (rower nie jest na sprzedaż) 😊

NAGRODY

Nagrody ufundowane będą przez Organizatorów Rajdu oraz sponsorów. Będą to puchary, a także upominki rzeczowe.

Możliwe do zdobycia będą między innymi nagrody Komitetu Honorowego, Organizacyjnego, w tym:

- nagroda główna – przechodnia – **STATUETKA POGRANICZNIKA**

oraz inne nagrody ufundowane przez organizacje i osoby współpracujące z Komitetem Organizacyjnym Rajdu.

UWAGA WAŻNE!

- ✓ Rajd wygrywa drużyna w składzie co najmniej 4 osobowym, zgłoszona w trybie regulaminowym, która zdobędzie najwięcej punktów.
- ✓ Nagrodę główną stanowi przechodnia statuetka „Pogranicznika”.
- ✓ Z uwagi na przechodni charakter nagrody głównej, drużyna przekazująca statuetkę otrzymuje również nagrodę pamiątkową.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- ❖ W czasie Rajdu wszyscy jego uczestnicy powinni przestrzegać:
 - ✓ regulaminu Rajdu;
 - ✓ praw i zasad obowiązujących na szlakach turystycznych (koleżeństwo, przestrzeganie Karty Turysty);
 - ✓ poleceń i decyzji organizatorów Rajdu;
 - ✓ ogólnie przyjętych zasad współżycia społecznego.
- ❖ Organizatorzy nie ponoszą odpowiedzialności za szkody i wypadki powstałe w czasie Rajdu na trasach pieszych, rowerowych i w bazie Rajdu. Odpowiedzialność za powstałe szkody lub wypadki ponoszą indywidualnie turyści.
- ❖ Rajd odbędzie się bez względu na warunki atmosferyczne.
- ❖ Podczas Rajdu będą potwierdzane oraz weryfikowane punkty do Górskiej Odznaki Turystycznej.
- ❖ W czasie trwania Rajdu odbędzie się konkurs strzelania z broni pneumatycznej

zaliczany do punktacji regulaminowej, wg następujących zasad klasyfikacji:

Ilość trafień w tarczy podzielona przez 10 stanowić będzie ilość punktów zaliczanych do punktacji regulaminowej,

*np. 50 punktów na tarczy to 5 punktów zaliczanych do punktacji regulaminowej;
12 punktów na tarczy to 1,2 punktu zaliczanych do punktacji regulaminowej, itd.*

W konkursie udział bierze 1 zawodnik wytypowany z każdej drużyny.

- ❖ O kolejności miejsc i punktacji na podstawie uzyskanych wyników oraz w sprawach spornych decyduje Sędzia Główny. Od jego decyzji nie ma odwołania.
- ❖ **W przypadku uzyskania takiej samej ilości punktów przez dwie lub więcej drużyn o kolejności miejsc decyduje ilość punktów zdobyta za orientację w terenie. Jeśli nie przyniesie to rozwiązania, decyzję o kolejności miejsc podejmuje Sędzia Główny biorąc pod uwagę opinie sędziów dotyczące rywalizujących ze sobą drużyn.**
- ❖ Organizatorzy zastrzegają sobie prawo niedopuszczenia do uczestnictwa osób, które nie będą spełniać warunków określonych w Regulaminie.
- ❖ Bilety wstępu do zwiedzanych obiektów oraz opłaty za transport publiczny opłacają sami uczestnicy Rajdu.
- ❖ Uczestników Rajdu obowiązują:
 - ✓ ubranie i wyposażenie dostosowane do uprawiania turystyki górskiej w określonych warunkach atmosferycznych,
 - ✓ **dobrze wyposażona apteczka,**
 - ✓ kultura i zdyscyplinowanie na szlaku,
 - ✓ posiadanie proporca drużyny i emblematów rajdowych.
- ❖ W trakcie Rajdu można zdobyć odznakę turystyczno – krajoznawczą PTTK „Szlakami Obrońców Granic”.

Regulamin i Załączniki dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej:

https://www.pttk.pl/pttk/odznaki/ro_Szlakami_Obroncow_Granic_1310.pdf

Weryfikację książeczek GOT prowadzić będą:

- ✓ **Artur Ochał,**
- ✓ **Adam Czystowski,**
- ✓ **Jacek Witas.**

Weryfikację książeczek Kolarskiej Odznaki Turystycznej prowadzić będzie:

- ✓ **Wiesław F. Kubera.**

Weryfikację książeczek motorowych prowadzić będzie:

- ✓ **Marek Włodarczyk.**

**MILE WIDZIANE: BEZPRETENSJONALNOŚĆ, ŻYCZLIWOŚĆ
I UŚMIECH - CODZIENNIE.**

Z turystycznym pozdrowieniem

Komitet Organizacyjny Rajdu

PROGRAM RAJDU ORAZ TRASY PIESZE

Niedziela: 14 czerwca 2020 r.

godz.	11 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰	Przyjmowanie uczestników Rajdu na terenie Ośrodka Szkoleniowo – Wypoczynkowego „U Zosi”.
godz.	17 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰	Obiadokolacja.
godz.	18 ⁰⁰ – 19 ⁰⁰	Otwarcie Rajdu na terenie OS-W „U Zosi”.
ok. godz.	20 ⁰⁰	Odprawa Kierowników Drużyn <i>(po uroczystym otwarciu Rajdu)</i> na terenie OS-W „U Zosi”.

Poniedziałek: 15 czerwca 2020 r.

godz.	07 ⁰⁰ – 08 ⁰⁰	Śniadanie.
godz.	08 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰	<u>Wyjście na trasę:</u> Długość: ok. 22 km. Suma podejść: 560 metrów. Czas przejścia: ok. 6 godz. Zdynia, Ług szlak czerwony – Rotunda (771 m n.p.m.) – m. Regietów (baza namiotowa SKPB Warszawa) szlak żółty – Przeł. Regetowska (646 m n.p.m.) – szlak niebieski – Jaworzyna Konieczniańska (881 m n.p.m.) – Beskidek (685 m n.p.m.) – cm. z I wojny św. nr 46 (s. gr. I/216) – m. Konieczna, cm. z I wojny św. nr 47, trasa rowerowa – Zdynia (OS-W „U Zosi”)
godz.	17 ⁰⁰	Obiadokolacja.
godz.	19 ⁰⁰	Odprawa Kierowników Drużyn na terenie OS-W „U Zosi”.
<u>Po odprawie</u> – możliwość weryfikacji książeczek GOT.		

Wtorek: 16 czerwca 2020 r.

godz.	07 ⁰⁰ – 08 ⁰⁰	Śniadanie.
godz.	08 ⁰⁰ – 16 ³⁰	<u>Wyjście na trasę (dojazd autobusem):</u>
	Długość: ok. 25 km.	Przełęcz Małastowska, szlak niebieski – schronisko PTTK na Magurze Małastowskiej – Magura Małastowska (813 m n.p.m.), szlak czarny – cm. z I wojny św. nr 58 – cm. z I wojny św. nr 59 – Przysłop, szlak zielony – Smerekowiec – Skwirtne – Skalka - Kozie Żebro (847 m n.p.m.), szlak czerwony – Rotunda , cm. z I wojny św. nr 51 – Zdynia, Ług (OS-W „U Zosi”).
	Suma podejść: 1180 metrów.	
	Czas przejścia: ok. 7:30 godz.	
godz.	17 ⁰⁰	Obiadokolacja.
ok. godz.	20 ⁰⁰	Odprawa Kierowników Drużyn na terenie OS-W „U Zosi”.
Przed i po odprawie kierowników:		Wpisywanie punktacji za zweryfikowane odznaki turystyczne i członkostwo w organizacjach turystycznych.

Środa: 17 czerwca 2020 r.

godz.	07 ⁰⁰ – 08 ⁰⁰	Śniadanie.
godz.	08 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰	<u>Wyjście na trasę:</u>
	Długość: ok. 21 km.	m. Zdynia, Ług, szlak czerwony – Popowe Wierchy (684 m n.p.m.) – m. Krzywa, transgraniczny szlak rowerowy – m. Jasionka – pom. ofiar Thalerhofu – m. Czarne, cm. z I wojny św. nr 53, szlak zielony Lasów Państwowych im. J. Jaworeckiego – m. Radocyna, czarny szlak tematyczny – m. Lipna, cm. z I wojny św. nr 45, bez szlaku drogą – Zajęcza Góra (673 m n.p.m.) – tereny festiwalowe Łemkowska Watra - Zdynia (OS-W „U Zosi”)
	Suma podejść: 760 metry.	
	Czas przejścia: ok. 6 godz.	Na trasie z Jasionki do Czarnego: egzamin z topografii.
godz.	17 ⁰⁰	Obiadokolacja.
godz.	19 ⁰⁰	<u>Konkurs piosenki turystycznej</u> zakończony ogniskiem na terenie OS-W „U Zosi”.
ok. godz.	21 ⁰⁰	Odprawa Kierowników Drużyn na terenie OS-W „U Zosi” – po konkursie piosenki turystycznej.

Czwartek: 18 czerwca 2020 r.

godz. 07⁰⁰ – 08⁰⁰ Śniadanie.

godz. 08⁰⁰ – 13⁰⁰ Wyjście na trasę (dojazd autobusem):

Długość:
ok. 15 km.
Suma podejść:
220 metrów.
Czas przejścia:
ok. 3:30 godz.

Przeł. Małastowska **szlak niebieski** – Wierch Wirchne (635 m n.p.m.) – Banicka Góra, cm. z I wojny św. nr 62, **szlak narciarski czerwony** - do pomnika 7 lotników Halifaxa II FS-P zestrzelonych w 1944 r., **szlak rowerowy niebieski** - m. Gładyszów – m. Smerekowiec, **szlak rowerowy zielony** – m. Zdynia (OS-W „U Zosi”)

Uwaga: w Gładyszowie, obok Łemkowskiej Zagrody Edukacyjnej „Dziubyniłka” jest ścieżka na cm. z I wojny św. nr 61 (trzeba wrócić na szlak), razem ok. 2 km.

Na parkingu przy pomniku 7 lotników „Halifaxa”: instruktaż udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Po powrocie do OS-W „U Zosi”:

- ✓ *konkurs strzelecki,*
- ✓ *konkurs z wiedzy o terenie Rajdu – w zakres wchodzi też informacje dot. GOT, historii turystyki, SG i Policji,*
- ✓ *dla uczestników turystyki motorowej test z prawa o ruchu drogowym z elementami pierwszej pomocy medycznej.*

godz. 17⁰⁰ Obiadokolacja.

godz. 20⁰⁰ Odprawa Kierowników Drużyn na terenie OS-W „U Zosi”.

Piątek: 19 czerwca 2020 r.

godz.	07 ⁰⁰ – 08 ⁰⁰	Śniadanie.
godz.	08 ⁰⁰ – 13 ³⁰	<u>Wyjście na trasę (dojazd i powrót autobusem):</u> m. Konieczna, Dujawa szlak niebieski – Przeł. Beskidek – Beskid (689 m n.p.m.) – Przełęcz Pod Zajęczym Wierchem, szlak tematyczny czarny – m. Radocyna, cm. z I wojny św. nr 43, szlak żółty – m. Konieczna, Dujawa. Powrót do OS-W „U Zosi” busem.
	Długość: ok. 13 km.	
	Suma podejść: 330 metrów.	
	Czas przejścia: ok. 4 godz.	
godz.	16 ⁰⁰	Obiadokolacja.
godz.	18 ⁰⁰	Uroczyste podsumowanie Rajdu – wręczenie dyplomów i nagród na terenie OS-W „U Zosi”.

Sobota: 20 czerwca 2020 r.

godz.	07 ⁰⁰ – 08 ⁰⁰	Śniadanie.
godz.	08 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	Zakończenie, wykwaterowanie i wyjazd uczestników Rajdu.
godz.	od 12 ⁰⁰	Przekazywanie obiektów przez Komitet Organizacyjny wynajmującym. Rozliczenie Rajdu.

**Szczegóły tras będą omawiane każdorazowo
na odprawach kierowników drużyn.**

**Trasy mogą ulec zmianie
ze względu na warunki atmosferyczne.**

Terminy wpisywania punktacji za zweryfikowane odznaki turystyczne i członkostwo w organizacjach turystycznych będą uzgadniane każdorazowo na odprawach kierowników drużyn.

Budka telefoniczna wieś Długie. Zdjęcie: Agnieszka Kukla.

Uwaga dla zainteresowanych:

W trakcie trwania Rajdu będzie można zadzwonić do domu.

Zapisy codziennie po odprawie kierowników.

REGULAMIN

Ogólnopolskiego Rajdu Motorowego Służb Mundurowych Resortu Spraw Wewnętrznych „Beskid Niski 2020”

Klub Turystyki Motorowej „Westerplatte” przy Oddziale PTTK w Gdańsku w porozumieniu z Komitetem Organizacyjnym 49. Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego „Szlakami Obrońców Granic” zaprasza uczestników rajdu do udziału w Ogólnopolskim Rajdzie Motorowym „Beskid Niski 2020”.

I. Kierownictwo rajdu.

Komandor – Marek Włodarczyk – PTM nr 3750.

Koordynator Turystyki Motorowej KT RSW – Józef Wrzeszczyński - PTM nr 3712.

Sędzia Główny – Janusz Urbański – PTM nr 3780.

II. Termin rajdu.

Rajd trwa w dniach 13 i/lub 14 czerwca 2020 roku oraz w trakcie 49. Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego „Szlakami Obrońców Granic”. Podczas imprezy: przywitanie uczestników, weryfikacja wiedzy, podsumowanie i zakończenie Rajdu.

III. Zgłoszenia i warunki uczestnictwa

Uczestnikiem rajdu mogą być turyści uczestniczący w 49. Ogólnopolskim Rajdzie Górskim „Szlakami Obrońców Granic”, którzy dopełnią zgłoszenia zgodnego z częścią wspólną obydwu rajdów. Uczestnictwo w rajdzie motorowym nie wiąże się ze znaczącymi nakładami finansowymi, gdyż uczestnicy dojeżdżają i kwaterują w ramach rajdu górskiego, a jedynie ponoszą dodatkowe koszty biletów wstępu do zwiedzanych obiektów zabytkowych, muzeów i skansenów, parków narodowych oraz koszty paliwa na przejechanie niezbyt długich dodatkowych tras.

IV. Punktowane trasy rajdowe.

Dnia 13 czerwca 2020 – trasa numer 1:

Dojazd indywidualny do miejscowości Nowy Sącz – Skansen Sądecki Park Etnograficzny; Stróże – Muzeum Pszczelarstwa; Szymbark - Skansen Wsi Pogórzańskiej; Gorlice – Skansen Przemysłu Naftowego „Magdalena”; Binarowa – Kościół Św. Michała Archaniola obiekt UNESCO; Sękowa- Kościół Św. Filipa i Jakuba obiekt UNESCO – dojazd do miejscowości Zdynia (nocleg we własnym zakresie).

Dnia 14 czerwca 2020 – trasa numer 2 (lub dla rozpoczynających w tym dniu trasa nr 1):

W godz. 8.00-9.00 wyjazd na trasę: Zdynia trasa 977 i drogi lokalne. Smerekowiec - kościół św. Michała Archaniola, murowana cerkiew łemkowska wzniesiona w 1818 roku oraz przy drodze cmentarz wojenny nr 56; Kwiaton – najlepiej zachowana cerkiew łemkowska Św. Paraskewy obiekt UNESCO; Brunary Wyżne –

cerkiew łemkowska Św. Michała Archaniola obiekt UNESCO; powrót do bazy rajdu.

Za każdy zwiedzony obiekt wymieniony w trasach udokumentowany pieczęcią, zdjęciem na tle obiektu – zostaje naliczone 3 pkt; inne obiekty zabytkowe, skanseny, muzea, itp. z powiatów nowosądeckiego i gorlickiego – zostaje naliczony 1 pkt. Poza programem rajdu do punktacji zaliczamy słowackie średniowieczne miasto Bardejov z urokliwym rynkiem i Bazyliką p.w. Św. Idziego, z ołtarzem uczniów Wita Stwosza – 4 pkt.

W końcowej punktacji rajdowej zostaną uwzględnione punkty uzyskane w konkursie/teście ze znajomości „Prawa o ruchu drogowym” (do 10 pkt.) i zasadach udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej (do 10 pkt.). Konkurs zostanie przeprowadzony w czwartek, 18 czerwca 2020 r. podczas 49. Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego „Szlakami Obrońców Granic” Beskid Niski 2020.

V. Świadczenia organizatora.

Po zakończeniu imprezy każdy uczestnik otrzyma wklejkę do książeczki motorowej, potwierdzoną pieczęcią imienną PTM organizatorów rajdu – dla trzech najlepszych drużyn puchary ufundowane przez KTM „Westerplatte”.

VI. Postanowienia końcowe.

Impreza została zarejestrowana przez KTM ZG PTTK w kalendarzu imprez na rok 2020.

Kierownictwo rajdu zastrzega sobie prawo ostatecznej interpretacji niniejszego regulaminu.

Organizator nie ponosi odpowiedzialności cywilnej w przypadku powstałych szkód w czasie trwania rajdu na osobie, lub mieniu. Koszty uczestnictwa w rajdzie ponoszą jego uczestnicy.

Komandor Rajdu

Marek Włodarczyk

Sędzia Główny

Janusz Urbański

KARTA ZGŁOSZENIA NA RAJD

Organizacja zgłaszająca
(pełna nazwa i adres)

49. Ogólnopolski Rajd Górski „Szlakami Obrońców Granic” Beskid Niski 2020 r.

(pieczęćka rajdowa organizatora)

Ogólnopolski Rajd Motorowy Służb Mundurowych Resortu Spraw Wewnętrznych „Beskid Niski 2020”

Numer drużyny
(nadaje organizator)

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez
Komitet Organizacyjny 49 Ogólnopolskiego Rajdu Górskiego
„Szlakami Obrońców Granic” na potrzeby organizacji Rajdu.

Lp.	Nazwisko i imię (Kierownika drużyny podkreślić)	PESEL	Nr legitymacji PTTK	Numer kontaktowy tel.	UWAGI: P – Turystyka piesza TR – Turystyka rowerowa	Turystyka motorowa: A – Kierowca B – Pilot C – Pasażer

Wpisowe za osób w wysokości zł (słownie: zł)

wpłacono przelewem / gotówką* dnia Termin przybycia do bazy Rajdu
(data, przybliżona godzina)

Nr rejestracyjny pojazdu (turystyka motorowa).....

Załoga nr (nadaje organizator)

* Niewłaściwe skreślić.

.....
Miejscowość i data, pieczęćka instytucji, podpis Kierownika Drużyny zgłaszającej